

Душан МЕДИН

НОВИ МУЗИЧКИ ЛИБРО *ПАШТРОВСКИХ* *ПЈЕСАМА* – књига друга

(Будва: ЈУ Народна библиотека Будве и НВО „Приморска“, 2019)

Пригода писања овог текста за данас невелику паштровску заједницу и нешто бројније љубитеље њене културе, баштине и стваралаштва – заиста је посебна. Наиме, након вишегодишњег преданог и посвећеног рада, анализе старих записа и литературе, низа музичких и тонских проба, те надасве искрене родољубивости, која је била својеврсни *spiritus movens* цијелог подухвата, коначно је пред нама недавно објављена, друга књига *Паштровских пјесама*, својеврсни наставак (сада већ можемо рећи) славног првијенца из 2011. године. Подсјетимо, прва књига „Паштровских пјесама“, с 14 нумера свадбене лирске тематике, објављена је у издању будванских предузећа Мултимедиа и Будва Концерт, а тадашњи извођачи били су у нешто ширем саставу него данас. Локална заједница овог краја добро зна да су четири паштровска пјевача средње и старије генерације, који су себе препознали као „Аутохтону пјевачку групу Паштровића“, под тим именом и потписали се на свом компакт диску, учинили бременит подухват у очувању и популаризовању музичке баштине Паштровића – приредивши и објавивши ЦД с пјесмама из свог завичаја. Као што су, нешто раније, то учинили Бранко Зеновић (1935–2005), композитор и диригент, родом из овог краја, будванска Женска вокална група „Хармонија“ и тек ријетки етнузијастички, четворица пјевача из Паштровића од те 2011. уписани су у књигу заслужних завичајаца. Наводимо их по старини: Војо Срзентић (1944) с Брда изнад Петровца на Мору, Миодраг Мијо Зеновић с Крсца режевићког (1944–2012), Јово Митровић (1952) из Подличка над Прзном, Жељко Рафаиловић (1960) из Витовог Дола, сада познатијег као Рафаиловићи.

Издавачи друге књиге *Паштровских пјесама* су Јавна установа Народна библиотека Будва и новоосновано будванско невладино удружење „Приморска“. У овом издању, поред ЦД-а, налази се и пратећа књижица невеликих димензија која на 36 страница доноси: опште податке о историји, обичајима и култури Паштровића, рецензију дјела, мелостихове

свих пјесама, обиље фотографија, ближе информације о издању, посвете и пратеће прилоге.

На диску се може чути 12 свадбених пјесама (1. „Долећела два сокола“, 2. „Пијте вино, мили гости“, 3. „Погледајте домаћина је ли весео“, 4. „Весео је овај данак, мој мио Боже“, 5. „Лијепо ли је погледати“, 6. „Јарко сунце на огреву оће да огре“, 7. „Уз трпезу низ трпезу“, 8. „Златни куме и сребрни“, 9. „У јаблана високога“, 10. „Ој, јелова горо“, 11. „Бисерна брада, сребрна чаша“ и 12. „Ко вино пије у славу Божју“) и три родољубиве тематике (13. „Честита ти круна била“, коју су Паштровићи упутили Николи I Петровићу-Његошу године 1910, приликом проглашења Црне Горе за краљевину, 14. „Вазда кад је српска војска“ и „Битка на Паштровској гори“, која подсећа на борбу с аустроугарским непријатељем током Првог свјетског рата, позната још под именом „Што се оно Трој’ца замаглила“). Све пјесме прати посебно аранжирана музичка пратња (савремени инструменти). Њихове текстове (неке и подуже) читамо у пратећој књижици.

Поменимо и сараднике без којих ове књиге не би било у овако ре-

презентативној форми и раскошној мелодији. Главни и одговорни уредници издања су Зоран Ђулафић, музичар и продуцент из Будве. Замјеник главног и одговорног уредника је музичар Небојша Ђулафић Ђуфа (његов син), а Редакцију су чинили сви пјевачи и сарадници, док је секретар Редакције био пјевач Жељко Рафаиловић. Остали музички сарадници стоје потписани у књижици која прати диск: Зоран Ђулафић Ђуфа (композиција и аранжман, пратећи вокал, али и гусле, гитара и фрула), Јовица Мирковић (бубњеви), Лука Лијешевић (бас), Мирко Шуковић Хомер (гитара), а пратећи вокали су Небојша Ђулафић Ђуфа, Андреа Рафаиловић и Ива Ђулафић. Арт директор цијелог пројекта био је Немања Куљача, дизајн је повјерен Маринку Лугоњи, истакнутом визуелном ствараоцу, док техничко уредништво потписује Марко Гордић, фотографију Славен Вилус, а коректуру Катарина Пиштељић. Они сви заједно, са сарадником Марком Кентером, чине добро уиграни тим који већ дужи низ година обогаћује будванску и паштровску стварност пажње вриједним креативним монографским и другим издањима (сјетимо се само репрезентативних књига о граду Будви, будванским селима, музеју града, манастиру Прасквици, Граду театру, али и многим другим публикацијама промотивног садржаја о овом приморском амбијенту). Треба додати и то да је ЦД штампан у престижној београдској штампарији Публикум, у тиражу од 500 примјерака. Бројни су спонзори и донатори, углавном из Паштровића и Будве, који су свесрдно подржали његову припрему и објављивање.

Подсјетићемо да је ова књига *Паштровских пјесама*, попут прве књиге, завјетована „за спомен и захвалност прецима, а на дар и сјећање потомцима“. Међутим, друго издање садржи још једну посвету и то управо Миодрагу Мију Зеновићу, који нас је напустио прије седам година, а био је важан члан ове пјевачке групе. Пригодан запис њему у част потписала је др Злата Марјановић, етномузиколог из Панчева, доцент Академије умјетности у Бања Луци, која од 1987. године теренски истражиује, научно анализира, објављује и обрађује музичку традицију и традицију уопште, не само паштровског, већ и скоро цијелог Црногорског приморја од Херцег Новог до Спича. О Мију дирљиво приповиједа, „уз велику захвалност што је непогрешиво препознао и помно неговао паштровско музичко благо“, с обзиром да је управо он за њу један од најдрагоцјенијих казивача, с којим је о Божићу 2002. у Петровцу проводила сате у разговору и пјесми.

Иначе, др Марјановић била је и на овом пројекту стручна сарадница и рецензент, као и у првој књизи, па је и овдје приложена њена рецензија, из које издавајемо сљедећи запис који вјерно осликава иницијативу наших завичајаца: „Компакт диск резултат је жеља, намера, али и уверења мале групе Паштровића да је публикавањем првог компакт диска 2011. године само започет један велики, захтеван, дуг, али веома драгоцен подухват. И

тако и би. Доследни себи и свом виђењу традиционалне песме, ови сјајни Паштровићи поново окупљени 2013. око идеје да сачувају од заборава део свог наслеђа, пружају и даље увид у чаробни и богати свет паштровског свадбеног певања“. С необичним задовољством истичемо да смо управо на првој тонској проби за другу књигу *Паитровских пјесама*, октобра 2013. у Зорановом стану у Будви, присуствовали заједно са Златом Марјановић.

Музички таленат и гласови ове тројице извођача, Воја Ђуровог, Јова Марковог и Жељка Никовог, подједнако као и њихова потреба да сачувају од заборава и пренесу будућим нараштајима оно што су чули и запамтили од својих старих – нешто је на чему им честитам, гајећи нескривене жеље да од ове, нимало лаке, али свакако племените мисије, не одустану убудуће. Надам се да ће их успјех друге књиге *Паитровских пјесама*, за који се очекује да буде на нивоу првог издања (које је, поменимо и то, у међувремену постало омиљено међу најширом заједницом свих генерација, а чак и предмет научне и стручне пажње на међународним и домаћин научним конференцијама, часописима и зборницима), додатно инспирисати, охрабити и подстаћи да наставе путем враћања правих вриједности завичају – завичају који их је, уосталом, као и све нас, надахнуо да му посветимо можда оно најљепше што имамо – а то је дар за стварање лијепог. Зато, нека је паштровским пјевачима на част и на понос ово остварење које су нам свима даривали.